

Sygn. akt III Cz 1012/16

POSTANOWIENIE

Dnia 20 września 2016 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Tomasz Pawlik

Sędziowie SO Barbara Braziewicz (spr.)

SO Marcin Rak

po rozpoznaniu w dniu 20 września 2016 roku w Gliwicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa E. M. (M.)

przeciwko H. Z.

o zwolnienie zajętego przedmiotu spod egzekucji

na skutek zażalenia powoda

na rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 2 wyroku Sądu Rejonowego w (...)

z dnia 16 lutego 2016 r., sygn. akt II C 947/14

p o s t a n a w i a

oddalić zażalenie.

SSO Marcin Rak SSO Tomasz Pawlik SSO Barbara Braziewicz

UZASADNIENIE

Zaskarżonym rozstrzygnięciem zawartym w punkcie 2 wyroku z dnia (...) r. Sąd Rejonowy w (...) zasądził od powoda E. M. na rzecz pozwanej K. G. kwotę 2417 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. W uzasadnieniu wskazano, że orzeczenie o kosztach oparto na art. 98 k.p.c. obciążając nimi powoda jako stronę przegrywającą sprawę. Na koszty postępowania złożyły się opłata skarbową od pełnomocnictwa (17 zł), koszty zastępstwa procesowego (2400 zł). W ocenie Sądu nie zachodziły żadne szczególne okoliczności uzasadniające zastosowanie przepisu art. 102 k.p.c.

Zażalenie na to postanowienie wniósł powód wnosząc o jego zmianę poprzez odstąpienie od obciążenia powoda kosztami procesu, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu wywiódł, że w niniejszej sprawie winna znaleźć zastosowanie regulacja art. 102 k.p.c., zgodnie z którą Sąd może odstąpić od obciążenia strony przegrywającej kosztami procesu lub zasądzić od niej tylko część tych kosztów. Zdaniem powoda, w wyniku okoliczności, które zaistniały po wniesieniu powództwa Sąd z przyczyn formalnych nie badał już de facto zasadności wniesionego pozwu, jak twierdzi powód taka zmiana okoliczności rzutujących na formalną możliwość rozpoznania była okolicznością od powoda niezależną, a skutkująca oddaleniem pozwu – uwagi na zaspokojenie wierzyciela powództwo przeciwegzekucyjne utraciło bowiem rację bytu. Powód zaznaczył, że nie był on stroną postępowania dotyczącego zatwierdzenia planu podziału, nie uczestniczył on w postępowaniu egzekucyjnym – nie miał więc na nie wpływu. W ocenie strony powodowej te okoliczności uzasadniają zastosowanie art. 102 k.p.c.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie nie mogło odnieść skutku

Wbrew twierdzeniom skarżącego zaskarżone postanowienie należy uznać za trafne. Sąd Rejonowy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, jak i prawne, które to Sąd Okręgowy w pełni podziela i przyjmuje za własne, uznając za zbędne ich ponowne przytaczanie.

Zgodnie z brzmieniem art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Przepis ten statuuje podstawową zasadę odpowiedzialności za koszty postępowania, zgodnie z którą strona, która przegrała postępowania, winna zwrócić poniesione koszty swojemu przeciwnikowi, bez względu na to czy strona uległa co do istoty, czy też formalnie lub czy była odpowiedzialna za swoją przegraną, na co wskazał między innymi Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z dnia 23 lutego 2012 r., V CZ 146/11 (LEX nr 1147818).

W ocenie Sądu Okręgowego skarżący błędnie zarzuca, że w okolicznościach niniejszej sprawy winna znaleźć zastosowanie norma zawarta w art. 102 k.p.c. Zastosowanie tej regulacji ograniczone jest do szczególnie uzasadnionych wypadków. Art. 102 k.p.c. urzeczywistniający zasadę słuszności, jako wyjątkowy nie konkretyzuje „wypadków szczególnie uzasadnionych”, toteż ich kwalifikacja należy do Sądu, który winien mieć na względzie całokształt okoliczności konkretnej sprawy i zasady współżycia społecznego. Do kręgu okoliczności branych pod uwagę przez sąd przy ocenie przesłanek z art. 102 k.p.c. należą zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i będące na „zewnątrz” procesu zwłaszcza dotyczące stanu majątkowego i sytuacji życiowej strony (zob. Komentarz do kodeksu postępowania cywilnego..., tom I, pod red. prof. dr hab. T. Erecińskiego, WP LexisNexis, W-wa 2002, k.268).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego dominuje stanowisko, że kwestia zastosowania art. 102 k.p.c. pozostawiona jest sądowi orzekającemu, z odwołaniem się do jego kompetencji, bezstronności, doświadczenia i poczucia sprawiedliwości. Ocena w tym zakresie ma charakter dyskrecjonalny, oparty na swobodnym uznaniu, kształtowany własnym przekonaniem oraz oceną okoliczności (...) (zob. postanowienie SN z 10 października 2012 r. I CZ 66/12, niepubl.).

Tym samym ocena, czy taki wypadek rzeczywiście zachodzi, pozostawiona została uznaniu Sądu, równocześnie sposób skorzystania z art. 102 k.p.c. jest suwerennym uprawnieniem jurysdykcyjnym sądu i do jego oceny należy przesądzenie, czy wystąpił szczególnie uzasadniony wypadek, który uzasadnia odstępianie, a jeśli tak, to w jakim zakresie, od generalnej zasady obciążania kosztami procesu strony przegrywającej spór (zob. wyroki SN: z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 192/09, Lex nr 584735 oraz z dnia 27 maja 2010 r., II PK 359/09, Lex nr 603828).

W aspekcie przywołanych kryteriów Sąd Okręgowy uznał, iż słusznie przyjął Sąd meriti, że nie zaszyły przesłanki do zastosowania art. 102 k.p.c. Jak bowiem wyżej wskazano, zastosowanie tej normy prawnej musi być ograniczone jedynie do wypadków szczególnie uzasadnionych, przy czym fakt, że oddalenie powództwa zależało od okoliczności od strony powodowej niezależnych, nie obliguje do zastosowania tego przepisu, na co zresztą zwrócił Sąd najwyższy w cytowanym wyżej orzeczeniu – wszak nie ma pewności, że gdyby nie doszło do sytuacji, na którą wskazuje żalący (zaspokojenie wierzyciela) to powód proces by wygrał.

Z powyższych względów, wobec nie stwierdzenia wad zaskarżonego orzeczenia wskazywanych przez żalącego, jak i branych przez Sąd Okręgowy pod uwagę z urzędu, orzeczono jak w sentencji.

Reasumując, w oparciu o art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 1 k.p.c. oddalono zażalenie powoda.

SSO Marcin Rak SSO Tomasz Pawlik SSO Barbara Braziewicz